

Gènere i Mitjans de Comunicació

Codi: 106983
Crèdits: 6

2024/2025

Titulació	Tipus	Curs
2503878 Estudis Socioculturals de Gènere	OB	2

Professor/a de contacte

Nom: Neus Molina Alfonso

Correu electrònic: neus.molina@uab.cat

Idiomes dels grups

Podeu consultar aquesta informació al [final](#) del document.

Prerequisits

No hi ha prerequisits específics per cursar aquesta assignatura

Objectius

Els mitjans de comunicació són una eina fonamental a l'hora de transformar imaginaris i crear noves consciències socials però també ho són a l'hora de perpetuar discursos sexistes i discriminatoris. Per aconseguir que els mitjans contribueixin a transformar la societat en un món respectuós amb la igualtat, la diversitat i la no discriminació cal deconstruir els discursos actuals i crear-ne de nous des dels feminismes.

Aprendre a desxifrar els missatges implícits i explícits que transmeten els mitjans de comunicació, tant els tradicionals com a traves de les xarxes, és fonamental per poder construir nous imaginaris no sexistes ni discriminatoris.

Cal reconèixer les absències i les presències de les dones i les diferents expressions de gènere en la diversitat de la realitat social per contribuir a transformar la mirada sexista, encara molt arrelada, que no fa més que perpetuar els rols de poder heteropatriarcal.

Volem promoure una mirada crítica feminista que ens permeti desxifrar els missatges que reproduïxen els estereotips i els rols sexistes i construir nous models informatius que posin en valor la diversitat social i que no condemnin a l'alteralitat totes aquelles persones que no es defineixen des del subjecte home situat en el centre dels discursos.

El calendari detallat del contingut concret de les diferents sessions serà especificat el dia de la presentació de la matèria.

Resultats d'aprenentatge

1. CM17 (Competència) Utilitzar recursos discursius inclusius en espais de feina, educació i convivència.
2. CM39 (Competència) Resoldre problemes en l'àmbit professional fent servir bones pràctiques comunicatives inclusives.

3. KM26 (Coneixement) Avaluar l'articulació de les identitats de gènere en els discursos de la cultura mediàtica.
4. KM27 (Coneixement) Identificar les manifestacions del sistema sexe/gènere a través de la representació de les identitats femenines i masculines als mitjans de comunicació.
5. SM21 (Habilitat) Emprar el llenguatge de forma que no es discrimini cap identitat de gènere.
6. SM22 (Habilitat) Elaborar un discurs organitzat i correcte, oralment i per escrit, en la llengua corresponent utilitzant de forma precisa el vocabulari necessari.

Continguts

1. Introducció general a la comunicació, els gèneres periodístics
2. Què entenem per comunicació feminista?
3. Les violències simbòliques als mitjans de comunicació
4. La violència de gènere als mitjans. Percepció, representació i llenguatge
5. On són les diversitats de gèneres als mitjans de comunicació?
6. Llenguatge no sexista i inclusiu
7. Treball sexual o prostitució? Com en parlen els mitjans? Del tràfic de persones a OnlyFans.
8. L'amor romàntic i la seva representació als mitjans.
9. Misogínia, incels i violència a les xxss. Nous formats, vells discursos
10. Publicitat i gènere. Dels anuncis a les xxss.

Activitats formatives i Metodologia

Títol	Hores	ECTS	Resultats d'aprenentatge
Tipus: Dirigides			
Explicació teòrica dels conceptes bàsics i fonamentals de l'assignatura.	30	1,2	CM39, KM26, KM27, SM21, SM22, CM39
Tipus: Supervisades			
Exercicis pràctics, en grup i individuals, que caldrà defensar i argumentar a l'aula.	75	3	CM17, CM39, KM26, KM27, SM21, SM22, CM17
Tipus: Autònomes			
Redacció de text argumentatiu individual	45	1,8	CM17, CM39, KM26, KM27, SM21, SM22, CM17

La metodologia de l'assignatura es la següent:

- 1) Explicació teòrica dels conceptes bàsics i fonamentals de l'assignatura.
- 2) S'encarregaran exercicis pràctics, en grup i individuals, que caldrà defensar i argumentar a l'aula
- 3) En diferents sessions s'obriran debats dels exercicis realitzats i caldrà demostrar la capacitat argumentativa oral del tema tractat.

Per tal de poder dur a terme els exercicis i els debats a l'aula, caldrà haver llegit la bibliografia recomanada i demostrar la capacitat crítica i analítica feta a partir de les lectures prèvies.

Nota: es reservaran 15 minuts d'una classe, dins del calendari establert pel centre/titulació, per a la complementació per part de l'alumnat de les enquestes d'avaluació de l'actuació del professorat i d'avaluació de l'assignatura/mòdul.

Avaluació

Activitats d'avaluació continuada

Títol	Pes	Hores	ECTS	Resultats d'aprenentatge
Anàlisi grupal d'una notícia	45	0	0	CM17, CM39, KM26, KM27, SM21, SM22
Elaboració text analític individual	30	0	0	CM17, CM39, KM26, KM27, SM21, SM22
Treball de recerca grupal	25	0	0	CM17, CM39, KM26, KM27, SM21, SM22

Avaluació

1. AVALUACIÓ

L'avaluació serà continuada i constarà dels següents tipus d'activitats:

- Elaboració individual d'un text analític sobre un dels temes abordats en el temari i que aportí propostes de millora aplicables al relat dels mitjans de comunicació (35% de la nota final).
- Elaboració (individual o en grup) de textos argumentatius sobre els diversos aspectes treballats en el temari (35% de la nota final). Es calcula que es podran fer de 2 a 4 textos argumentatius durant el quadrimestre.
- Exposició i defensa oral (individual o en grup) de diferents pràctiques que analitzin discursos dels mitjans i proposin millores substancials per canviar-los (30% de la nota final). Caldrà haver exposat oralment al menys el 50% de les pràctiques realitzades.

L'assistència i la participació a classe també serà considerada a l'avaluació final (Cal assistir almenys al 75% de les sessions).

Per poder aprovar l'assignatura caldrà treure un mínim de 5 en les activitats a, b i c.

2. PROCÉS DE RECUPERACIÓ:

L'alumnat tindrà dret a un examen de recuperació de l'assignatura si ha estat avaluat del conjunt d'activitats el pes de les quals equivalgui a un mínim de 2/3 parts de la qualificació total de l'assignatura.

Si ha obtingut menys de 3,5 punts i no ha pogut seguir l'avaluació continuada s'haurà de fer un examen final sobre el temari establert en el programa i haurà de presentar les pràctiques no fetes i que siguin determinades per la professora.

El termini de lliurament d'aquestes pràctiques serà fixat per la professora amb temps suficient per a la seva realització.

3. AVALUACIÓ ÚNICA

El sistema d'avaluació única de l'assignatura està basat en els següents percentatges:

- A) 50% Prova teòrica que serà un examen presencial obligatori sobre la matèria impartida i haurà d'estar aprovada (5 o més) per superar l'assignatura.
- B) 50% Lliurament de dos textos d'anàlisi i reflexions sobre dos dels temes teòrics treballats a classe.

4. SEGONA MATRÍCULA:

En cas de segona matrícula, l'alumnat podrà fer una única prova de síntesi que consistirà en un examen escrit sobre els punts continguts en el programa més una anàlisi d'un text per a la part pràctica.

Per poder superar l'assignatura caldrà haver aprovat l'examen i la pràctica. En cas de suspendre una de les dues proves, l'assignatura quedarà suspesa.

5. PLAGI

En cas que l'estudiant realitzi qualsevol irregularitat que pugui conduir a una variació significativa de la qualificació d'un acte d'avaluació, es qualificarà amb 0 aquest acte d'avaluació, amb independència del procés disciplinari que s'hi pugui instruir. En cas que es produeixin diverses irregularitats en els actes d'avaluació d'una mateixa assignatura, la qualificació final d'aquesta assignatura serà 0.

6.- NO AVALUABLE

Per tal de poder obtenir la qualificació total de l'assignatura, s'ha d'haver realitzat i lliurat les tres activitats d'avaluació (per exemple: si no es realitza/lliura l'activitat individual no es podrà obtenir la qualificació del treball grupal). Es rebirà la qualificació de "no avaluable" si no s'ha participat de totes tres activitats d'avaluació de l'assignatura.

Bibliografia

Bibliografía bàsica

BENGOECHEA, Mercedes (2006) *Rompo tus miembros uno a uno* (Pablo Neruda). *De la reificación a la destrucción en la iconografía literaria de la amada*. Universidad de Alcalá

BEARD, Mary (2017) *La veu i el poder de les dones. Dues conferències*. Editorial ARCADIA.

BERNAL-TRIVIÑO, Ana. (2019) *Hacia una comunicación feminista. Como informar e informarse sobre violencia machista*, Barcelona, UOC

BRAH, Avtar i Phoenix, Ann (2004) *¿No soy una mujer? Revisando la interseccionalidad* publicat a Journal of International Women Studies

BUTLER, Judith, *El género en disputa. El feminismo y la subversión de la identidad*. Barcelona, Paidós (2007)

BUTLER, Judith, *Deshacer el género*, Paidós (2006)

CASTELLÓ BELDA, Remei i GIMENO BERBEGAL, Anna (2018) *Manual d'estil per al tractament de la violència masclista i el llenguatge inclusiu en els mitjans de comunicació*. Unió de Periodistes Valencians i Ajuntament de Castelló

CONSELL DE L'AUDIOVISUAL DE CATALUNYA. *Recomanacions per als mitjans de comunicació (Com informar sobre les violències masclistes; el tractament de la comunitat mitjana; el tractament de les persones LGTBI i per una publicitat igualitària*.

<https://www.cac.cat/acords-recerca/recomanacions-als-mitjans>

GARCÍA, Violeta i MUNTANÉ, Isabel (2018) *Dones valentes. Guia per informar sobre les agressions sexuals*

<http://www.mastergenerecomunicacio.org/category/noticies/>

LLEDÓ CUNILL, Eulàlia *Cambio lingüístico y prensa. Problemas, recursos y perspectivas*. Editorial LAERTES

VASALLO, Brigitte (2021) *Lenguaje inclusivo y exclusión de clase*. Editorial Larousse. Barcelona

OBSERVATORI PER A LA IGUALTAT DE GÈNERE DE LA UAB (2011). *Guia per a l'ús no sexista del llenguatge a la Universitat Autònoma de Barcelona*

WACC, *Who makes the News*, www.whomakesthenews.org (1995, 2005,2010,2015, 2020)

Bibliografia complementària

DOMINGUEZ, Yolanda, *Maldito estereotipo*, Penguin Random House, Barcelona (2021)

EUROPEAN COMMISSION, "Breaking gender stereotypes in the media" Advisory Committee on *Equal Opportunities for Women and Men*, (2010).

FAUSTO-STERLING, Anne (1998) *Los cinco sexos a "Transexualidad, transgenerismo y cultura"* José Antonio Nieto (comp.) Editores: Talasa

FERNÁNDEZ, June (2016) *10 ingobernables. Historias de transgresión y rebeldía*. Libros del K.O.

FERNÁNDEZ, June (2020) *Abrir el melón. Una década de periodismo feminista*. Libros del K.O. Madrid.

GALLEGO, Juana (directora): *La prensa por dentro. Producción informativa y transmisión de estereotipos de género*, Barcelona, Los Libros de la Frontera (2002)

hooks, bell (2020) *¿Acaso no soy yo una mujer? Mujeres negras y feminismo*. Ed. Consonni. Bilbao

LAGARDE Y DE LOS RÍOS, Marcela (1996) 'La perspectiva de género', en *Género y feminismo*. Desarrollo humano y democracia, Ed. horas y HORAS

LLEDÓ CUNILL, Eulàlia (2005). *L'espai de dones als diccionaris: silencis i presències*. Eumo editorial

REQUENA, Ana (2020) *Feminismo vibrante*. Roca Editorial

VVAA (2014) *Indicadores de Género para Medios de Comunicación. Marco de indicadores para evaluar la sensibilidad en materia de género en las operaciones y contenidos mediáticos*. UNESCO

Programari

No és necessari un programari especial en aquesta assignatura.

Llista d'idiomes

Nom	Grup	Idioma	Semestre	Torn
(PAUL) Pràctiques d'aula	1	Català/Espanyol	primer quadrimestre	matí-mixt

PROVISIONAL